

GAST AAN HET WOORD 7 - MICHEL KUIPERS: EENVORMIGHEID IS NIET VAN DEZE TIJD

Michel Kuipers (1949).

Na twintig jaar ervaring als docent aan verschillende kunstacademies en veel monumentale opdrachten in de openbare ruimte is Michel Kuipers in 1996 overgestapt op het ontwerpen en uitvoeren van persoonlijke gedenkbeelden van keramiek. Daarnaast heeft hij de laatste jaren een collectie lieve urntjes ontwikkeld, speciaal voor kleine kinderen. Hij is lid van het Netwerk Uitvaartvernieuwers, de Stichting Memento Gedenkbeelden en de International Academy of Ceramics. Zijn werk is te vinden op www.michelkuipers.nl

strand

In 1974 ben ik als beeldend kunstenaar afgestudeerd. Ondertussen heb ik méér dan 30 jaar ervaring in het maken van vrij werk en het uitvoeren van monumentale keramische beelden in de openbare ruimte. In 1994 kwam ik toevalligerwijs voor het eerst in aanraking met de wereld van de grafmonumenten. Mijn eerste opdracht voor een grafbeeld, 'Het Strand', heb ik in nauwe samenwerking met de nabestaanden gemaakt en ik vond dat een heel bijzondere ervaring. Met mijn vormentaal kan ik samen met nabestaanden een beeld ontwikkelen dat aansluit op hun persoonlijke beleving en er een extra dimensie aan geven. Ik heb gemerkt dat de nauwe betrokkenheid van de klant bij het ontwerp en de uitvoering van een grafbeeld een extra steun kan zijn in de rouwverwerking. Het geeft mij het gevoel als kunstenaar een plaats te hebben in de maatschappij, en niet op de ivoren toren. Ik wilde graag meer van dergelijke opdrachten uitvoeren, of liever nog mij er helemaal op toelagen.

Tien jaar geleden ben ik mij verder gaan oriënteren op het gebied van de grafmonumenten, de procedures van vergunningen en de ontwikkelingen op de begraafplaats en bij het crematorium. Zo heb ik verschillende begraafplaatsen bezocht, vooral die waarvan men zei dat het een mooie begraafplaats was. Dat viel mij dan vaak erg tegen. Met "mooi" doelde men op de groenaanleg van het geheel en niet zozeer de monumenten zelf. Gezien door de ogen van een beeldhouwer waren de grafmonumenten saai in hun eenvormigheid ofwel fantasieloos en onbezielde wanneer zij daar enigszins van af weken. Hoe anders was dat 50 jaar geleden; er was toen nog een enorme diversiteit in vorm, proporties en uitdrukking. Het was geen probleem op een grote begraafplaats een bepaald graf te vinden.

Gelukkig is daar het laatste decennium verandering in gekomen. De uniformiteit van de jaren zestig en zeventig gelden niet meer als het hoogste goed. Met de individualisering van de maatschappij is er een grotere belangstelling gekomen voor "het persoonlijke". In feite heeft zich in de uitvaartwereld een kleine revolutie voltrokken. Kunstenaars, vormgevers en jonge ondernemers hebben zich verenigd in een Netwerk Uitvaartvernieuwers om zich gezamenlijk in te zetten voor vernieuwing; zij hebben daarmee veel publiciteit gegenereerd. De dood is weer meer bespreekbaar geworden. In kranten en op televisie wordt er de laatste tijd meer aandacht besteed aan een onderwerp dat lange tijd leek te zijn uitgebannen.

De begraafplaatsen hebben ondertussen hun reglementen bij moeten stellen. Er is nu veel meer mogelijk, andere materialen dan alleen steen, afwijkende maten, zelfgemaakte monumenten of kleur. De begraafplaats lijkt weer enigszins tot leven te komen en de draad weer op te pakken van vóór de jaren zestig. De steden lijken in deze ontwikkeling het voortouw te nemen. Opvallend is echter dat de ontwikkeling van de monumenten voor als geen gelijke tred lijkt te houden met die van de graven. Of het nu gaat om het columbarium, het urnengraf of het urnenmonument, uniformiteit lijkt weer het hoogste goed. Of zit er een economisch addertje onder het gras?